

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.465/2020/7.

A tanács tagjai:

Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin tanács elnöke

Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva előadó bíró

Dr. Cseh Attila bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Dr. Búzás Benedek Sándor egyéni ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Dr. Pap Lajos ügyvéd

A per tárgya:

Jogalap nélküli gazdagodás visszafizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.386/2019/8/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 9.G.40.986/2016/88.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 1.000.000 (egymillió) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes beltágja, ... 2012 januárjáig a ... Zrt. (a továbbiakban: ... Zrt.) munkavállalója, a ... részleg vezetője volt. Feladatát képezte a befektetési szolgáltatások felügyelete és a saját számlás kereskedés.
- [2] A ... Zrt. tulajdonosa a ... Zrt. (... Zrt.), vezérigazgatója ... volt. ... munkaviszonya megszűnését követően tevékenységét továbbra is ugyanabban az irodában végezte, munkatársai közül többen

nem is szereztek tudomást a munkaviszony megszűnéséről.

- [3] A beltag által képviselt alperes 2012. február 1-én megbízási szerződést kötött a felperessel a felperes üzleti tevékenységével, stratégiájával, az egyeztető eljárásokkal és megállapodásokkal kapcsolatos tanácsadásra, útmutatásra, operatív segítségnyújtásra havi 1.000.000 forint + áfa megbízási díj mellett 2012. március 31-ig terjedő határozott időre. A szerződés alapján az alperes nem számlázott le megbízási díjat.
- [4] Peres felek 2012. január 20-án határozott, 2013. március 31. napjáig terjedő időre megbízási szerződést kötöttek. A szerződés 1.1. pontja szerint az alperes a megbízó, mint értékpapír tulajdonos részére értékpapír kereskedelemmel összefüggő tanácsadást, tőkepiaci befektetési javaslatot, állampapír állománykezelési szaktanácsot nyújt. A szerződés 3.1.a. pontja szerint a megbízási díj a megbízási szerződés aláírását követő 5 naptári hónapban, 2012. június 30-ig, havi 1.000.000 forint + áfa, a 3.1.b. pont értelmében a következő 5 hónapban havi 2.000.000 forint + áfa, míg a 3.1.c. pont alapján a b. pont szerinti díjon felül, az 50 munkaóra tevékenység felett nyújtott tanácsadás díja óránként 40.000 forint + áfa. Az összesen elszámolható órák száma havonta maximum 150 óra. Az alapidíj feletti óradíj elszámolása az alperes által készített tételes elszámolásnak megfelelően a felperes által jóváhagyott teljesítésigazolás alapján kiállított számla szerint történik.
- [5] Az alperes a szerződés alapján, és a szerződésben meghatározott idő elteltét követően üzletviteli tanácsadás szolgáltatás címén 276.098.000 forintot számlázott le felperesnek, felperes a számlákat kiegyenlítette. A számlák teljesíthetőségéről ... nyilatkozott a felperes gazdasági vezetője felé. ... a felperesnél nem vezető tisztségviselő.
- [6] A ... Zrt. a ... Zrt. függő ügynöke volt, a megyeszékhelyeken a felperes működtetett irodahálózatot. Amennyiben a ... Zrt. által működtetett irodákban az ügyfeleknek állampapírra volt szükségük, azt ... szerezte be az állampapírpiacra, a kötvény jegyzések esetén instrukciókat adott, hozamjavaslatokat tett, amelyet ... hagyott jóvá. Az ügyfelek kérdésére tanácsot adott, hogy milyen értékpapírt célszerű venni, eladni. A ... Zrt. értékpapír ügyművei is hozzá fordultak az állampapírokkal kapcsolatos tanácsért, így, ha az ügyfélnek olyan különleges kötvényre volt igénye, amivel nem rendelkeztek, azt beszerezte, illetve írásban egyeztetett vele arról, hogy mit ajánlanak az ügyfeleknek, milyen kamattal értékesítsenek. ... költségcsökkentő javaslatot is tett a ... csoport vezetősége felé, így az új emberek felvételének leállítását javasolta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] Felperes módosított keresetében 276.098.000 forint és késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [8] Elsődlegesen az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 361. § (2) bekezdése alapján kérte a 2012. január 20-án kelt megbízási szerződés időtartama alatt és a határozott idő lejártát követően kifizetett díjak visszafizetését, hivatkozással arra, hogy az alperes nem teljesített. A felperesnek saját tulajdonú állampapír, értékpapír vonatkozásában tanácsadást nem végzett, a teljesítést nem igazolta, a számláit olyan személy hagyta jóvá, aki a felperes képviselőjére nem jogosult. Másodlagosan a Ptk. 305. § (1) bekezdés, 318. § (1) bekezdésére, harmadlagosan a Ptk. 207. § (6) bekezdésére, 237. § (1) bekezdésére hivatkozott. Álláspontja szerint a megbízási szerződés színlelt volt, a felek között jogviszony nem állt fenn, az alperes legfeljebb a ... Zrt. részére végzett tevékenységet. Hangsúlyozta, hogy a határozott idő lejártát követően a felek sem szóban, sem ráutaló magatartással nem kötöttek szerződést.
- [9] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte hivatkozással arra, hogy a megbízást a szerződés szerint teljesítette. Előadta, hogy a felek a határozott idő lejártát követően szóban, illetve ráutaló magatartással - a nyereség után számítandó sikerdíjjal is kiegészítve - hasonló tartalommal határozatlan időre kötöttek szerződést, amelyet szintén teljesített. A felperes a teljesítésigazolásokat jóváhagyta, a számlákat kiegyenlítette, a kifizetés ténye önmagában igazolja az alperes teljesítését.

- [10] Kiemelte, hogy a szerződés a felek valós akaratán alapult, az érvényes szerződés elszámolásának alapja a ... Zrt-nél az alperes által végzett állampapír kereskedés eredménye volt. A felperesnek érdekében állt az alperes részéről a teljes cégcsoport javára történt teljesítés, mert ezáltal a tulajdonában lévő ... Zrt. állampapír üzletága nyereséget termelt, a felperes veszteségét ebből finanszírozták, a cégcsoport valamely tagjának fizetéseképtelensége az egész cégcsoport bedőlését maga után vonhatta volna. A felperes volt az a társaság, amely a cégcsoport tagjainak költségét viselte, majd elszámolt a cégcsoport tagjaival.
- [11] Arra az esetre, ha a bíróság a sikerdíjban történt megállapodásra vonatkozó tényállítást nem fogadja el, beszámítási kifogást terjesztett elő, melyben 2.000.000 forint + áfa ki nem számlázott díj beszámítását kérte.
- [12] A felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte hivatkozással arra, hogy az alperes a követelést a felperes felszámolási eljárásában hitelezőként nem jelentette be.

Az első- és másodfokú ítélet

- [13] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 276.098.000 forintot és ennek az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamatait. Ezt meghaladóan - a késedelmi kamatra vonatkozó részében - a keresetet elutasította.
- [14] Az elsőfokú bíróság a 2012. február 1-én kelt szerződésben foglaltakat nem vizsgálta, mivel a megállapodás alapján teljesítés nem történt. A 2012. január 20-án kelt megállapodás tekintetében megállapította, hogy a szerződés színlelt volt. A megállapodás nem a szerződésben rögzített kötelezettségek teljesítésére irányult. Az alperes nem a felperesnek, hanem ügyfeleknek adott tanácsot, tevékenysége a ... Zrt. tevékenységével állt összefüggésben. Mérlegelte, hogy teljesítésigazolások nem állnak rendelkezésre, önmagában a számlák kiegyenlítése az alperes teljesítését nem bizonyította, és az alperes nem bizonyította azt sem, hogy a szerződéses alapidíjban foglalt munkaórát meghaladóan végzett tanácsadást. Nem fogadta el az alperes arra történő hivatkozását, hogy az iratok a felperesnél büntetőeljárás során lefoglalásra kerültek, mert a munkaórák kimutatását az alperesnek kellett elkészítenie. Figyelembe vette, hogy a számlákat olyan személy - ... - hagyta jóvá, aki a felperesnek nem képviselője. A szerződés semmissége miatt, teljesítés hiányában az alperest 50.800.000 forint visszafizetésére kötelezte.
- [15] Az elsőfokú bíróság a megbízási szerződésben meghatározott 2013. március 31-i lejárat határidőt követő időszak tekintetében megállapította, hogy az alperes nem bizonyította, hogy szóban vagy ráutaló magatartással megbízási szerződés jött létre, ezért szerződéses jogviszony hiányában az 1959. évi IV. törvény 361. §-a szerint 99.314.000 forintot és a Ptk. 6:579. §-a szerint 125.984.000 forintot jogalap nélkül fizetett ki a felperes az alperes részére.
- [16] Mellőzte az alperes által felajánlott tanúk meghallgatását, mivel vallomásuk a teljesítésigazolást nem pótolja, a számlázásról, az elvégzett munkáról, a díj fizetéséről pedig a már meghallgatott tanúk nyilatkoztak. Mellőzte az alperes brókernet rendszerhez hozzáférés biztosítására irányuló indítványát, mert az ennek révén tisztázható ... Zrt. nyereségnek abban az esetben lett volna jelentősége, ha az alperes a sikerdíjban történt megállapodás tényét bizonyítja.
- [17] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes által előterjesztett fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében - helyes indokaira figyelemmel - helybenhagyta.
- [18] A másodfokú bíróság kiemelte, hogy az alperesnek kellett bizonyítania, hogy a felek között milyen szerződés jött létre, milyen tartalommal, és azt, hogy a jogalap nélküli gazdagodás címén követelt összeg e szerződés teljesítéseként került az alpereshez. Az alperes az 1952. évi III. törvény (Pp.) 3. § (3) bekezdésében foglalt felhívás ellenére bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.
- [19] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a 2020. január 20-án kelt színlelt szerződéssel leplezett szerződés létrejöttét, tartalmát az alperes nem bizonyította. Önmagában abból, hogy az alperes

beltagja a korábbi munkaviszonyával csaknem megegyező tevékenységet végzett a ... Zrt-nél, illetve abból, hogy a felperes kifizetést teljesített a részére, nem lehetett megállapítani, hogy a felek a ... Zrt-vel kötöttek megbízási szerződést.

- [20] A másodfokú bíróság álláspontja szerint helyesen utasította el az elsőfokú bíróság az alperes nem célravezető, szükségtelen bizonyítási indítványait, amelyekkel a releváns tény (leplezett szerződés tartalma) nem lett volna bizonyítható.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [21] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet - elsőfokú ítéletre is kiterjedő - hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [22] Megsértett jogszabályként az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 316. §-át, 1952. évi III. törvény (Pp.) 3. § (3) bekezdését, Pp. 141. § (2) bekezdését, Pp. 206. §-át, 221. §-át jelölte meg.
- [23] Az alperes érvelése szerint a bíróság jogerős ítéletében tévesen értékelte terhére a bizonyítás hiányát, mivel a felperes a teljesítést leigazolta, a számlákat kiegyenlítette, ezért a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes nem teljesített. Hivatkozott arra, hogy a bíróság tévesen mérlegelte a bizonyítékokat, és nem indokolta meg, hogy a teljesítését alátámasztó tanúk vallomását milyen okból nem vette figyelembe.
- [24] Kiemelte, hogy a felperes az általa állított szerződésszegésről tudott, ennek ellenére a teljesítést elfogadta, ezért a Ptk. 316. §-a szerint jogfenntartás hiányában igényt nem támaszthat.
- [25] Kifejtette, hogy a felperes és a cégcsoport részére egyaránt nyújtott értékpapír kereskedelemmel kapcsolatos tanácsadást, a ... cégcsoportként működött, gazdálkodott, a felperes részére, mint a ... függő ügynökének adott tanácsot. Fenntartotta, hogy a felek között érvényesen létrejött a megbízási szerződés, a szerződést teljesítette, a megállapodást a felek szóban vagy ráutaló magatartással meghosszabbították, módosították. Sérelmezte az általa indítványozott bizonyítás mellőzését.
- [26] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [27] Az 1952. évi III. törvény (Pp.) 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, továbbá azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, valamint elő kell adni a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Akár a konkrét jogszabályhely megjelölése, akár a jogszabálysértés szöveges előadása hiányzik, a felülvizsgálati kérelem érdemben nem bírálható el (BH2005.290., BH2011.259.). A Kúria csak a felülvizsgálati kérelem és csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között, továbbá az ott megjelölt jogszabályok körében vizsgálhatja a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát (BH2002.490.), így a Kúria érdemben nem vizsgálta az alperes felülvizsgálati kérelmének jogszabályhely megjelölést nem tartalmazó hivatkozásait.
- [28] Az érdemben vizsgálható felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [29] A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a jogerős ítéletet és megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.
- [30] Az alperes felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 207. § (6) bekezdését. Ezért a Kúriának az az alperes által nem kifogásolt megállapítás képezte a kiindulópontját, hogy a 2012. január 20-i szerződés színlelt, amelynek kettős következménye van. Az egyik következmény az, hogy az e körben megállapított tényállás nem vizsgálható felül.

- Másrészt ennek eljárásjogi következménye az, hogy a per eldöntéséhez a leplezett szerződés létrejöttét, tartalmát, a kikötött szolgáltatást-ellenszolgáltatást kellett bizonyítani.
- [31] Helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság, hogy a felek között létrejött szerződésre vonatkozó tényállítási és bizonyítási kötelezettség az alperest terhelte (a 2013. március 31-i időpontig a leplezett szerződés tekintetében, míg az ezt követő időre az általa állított szerződéses jogviszony létrejöttére). Az alperesnek kellett előadnia és bizonyítania, hogy milyen szerződés jött létre, milyen tartalommal, milyen szolgáltatás, ellenszolgáltatás kikötése mellett, és azt, hogy a felperestől felvett összegek a szerződés teljesítéseként kerültek az alpereshez.
- [32] A keresettel szemben előterjesztett érdemi védekezés körében az alperesnek kellett a bizonyítékait megjelölnie. Az elsőfokú bíróság G.40.986/2016/79. számú végzésével a jogvita eldöntése érdekében helyesen tájékoztatta az alperest a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, és a bizonyítás sikertelenségének következményeiről. Az alperes bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, nem bizonyította a leplezett szerződés létrejöttét, tartalmát, illetve szerződés létrejöttét. A másodfokú bíróság tehát helyesen alkalmazta a bizonyítási teher szabályait, ezért a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 3. § (3) bekezdésében, és a Pp. 141. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket. Szerződés hiányában pedig az alperes nem tarthat igényt ellenszolgáltatásra, részére a kifizetés jogalap nélkül történt, amelyet köteles visszatéríteni.
- [33] A felülvizsgálati eljárás keretében - annak rendkívüli jogorvoslati jellege miatt - általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozó tényállás, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy az eljárt bíróság a mérlegelés körébe vont adatok és bizonyítékok megállapítása során nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre (BH1996.506.). A bíróság mérlegelési tevékenysége körében nyilvánvalóan okszerűtlen, logikátlan vagy iratellenes megállapítást nem tett, és a Pp. 206. § (1) bekezdése megsértése nélkül juthatott arra a következtetésre, hogy a leplezett szerződés bizonyítottsága hiányában az alperes részére a kifizetés jogalap nélkül történt.
- [34] Nem sérti a jogerős ítélet a Pp. 221. § (1) bekezdésének rendelkezését, mivel a bíróság indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Megjelölte a megállapított tényállásra vonatkozó bizonyítékokat, azokat a körülményeket, melyeket a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett. Utalt azokra az okokra, amelyek miatt az alperes által állított tény nem találta bizonyítottnak, és részletesen indokát adta, hogy a felajánlott bizonyítást milyen okból mellőzte.
- [35] A felek közötti szerződés színlelt volt, a leplezett szerződés létrejöttét, tartalmát az alperes a perben nem bizonyította, ezért fogalmilag nem sértheti a jogerős ítélet a Ptk. 316. § (1) bekezdésének rendelkezését. A jogfenntartás szerződést és szerződésszegést feltételez, szerződés hiányában viszont az alperes által hivatkozott jogszabálysértésnek a jogvita elbírálása során nincs relevanciája.
- [36] Minderre figyelemmel a Kúria a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [37] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelően köteles a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, melynek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján állapította meg.
- [38] Az alperes a személyes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles megfizetni az állam javára.
- [39] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően - kérelemre - tárgyaláson bírálta el.
- [40] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdése e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. október 22.

Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó
bíró, Dr. Cseh Attila s.k. bíró